

ASSZONYI GONDOK

a tápéi Tisztáj Tsz-ben

Bármerre járunk a széles, nagy határban, többnyire mindenütt csak asszonyokkal találkozunk. Asszonyok szárai nyúzógnak a nagy kertészeti gazdaságban, a kukoricaföldeken és a majorban is. A 814 főnyi tagság-nak mintegy a 70 százaléka nő a tápéi Tisztáj Termelőszövetkezetben. Férfiak leginkább a fogatokkal bibelődnek, a gépekkel dolgoznak, és többnyire ők állnak a vezető posztokon is. Tehát nem kétséges: a szövetkezet eddigi kimagasló eredményei elsősorban az asszonyok nevéhez fűződnek. Ők helytállnak a gyermeknevelésben, a háztartás vezetésében, ugyanakkor sok-sok férfin is tútesznek ott, ahol a kapa, a palántaültető fűrés, meg a szénagyűjtő villa nyelét kell szorítani.

A többség — kisebbségben

A minap megálltam közöttük egy órácskára a 40 holdas csemegepaprika-tábla közepén, s hallgattam panaszaikat, problémáikat. Éreztem: sok-sok gondjal, bajjal élő, küzdő emberek. Férjük leginkább a szomszédos szegedi gyárakban dolgozik. Ők keresik a ruhára, a házra valót, az asszonyok meg, mint a tsz tagjai, élelemmel látják el a családot, vezetik a háztáji gazdaságot is.

Elég sokat beszélnek itt Tápén is a női egyenjogúságról, de mégis az az érzés támad az embernek, hogy bár termelőszövetkezet van, mégis valami egészen kemény, konok férfiakarat érvényesül itt. Nemcsak a Tisztáj Tsz-ben, hanem az egész faluban. Most azonban maradunk csak a Tisztáj Tsz-nél. A 15 tagú igazgatóságban a tagság 70 százalékát, a nőket mindössze két szem asszony, Tasi Józsefné és Miklós Jánosné képviseli, ők sem túl régen. Így aztán nemigen születettik olyan határozat, ami az asszonyok nehéz helyzetének könnyítését szolgálja. Itt van például a szokásos nagy-nósa. A kertészeti munkaszakaszok asszonyai már régen kérték az igazgatóságtól: a szociális alapról vegyenek néhány kikölcsönzött mosógépet. A javaslat azonban elvetették a férfiak azzal, hogy ha vennék mosógépeket, azokon csak „összevesznének” az asszonyok. Inkább kerüljük el a súrlódást. Legutóbb, augusztusban már pénz is került volna a nemes célra, de végül — mert így határozott — a férfi igazgatóság — egy ó kiadós mulatságra fordították a forintokat. Nem nintha a közös szórakozásra nem lenne szükség, azonban a augusztus 20-i közös vacsora inkább várható volt a még egy esztendő. Ha sak nyolc-tíz mosógépet vásároltak volna az elmulatott ézen, máris kevesebb asszonynak kellene verejtékeznie esténként a mosóteknő mellett, s kicsivel több idejük jutna pihenésre, szórakozásra is.

A munka nehezét

Aztán vannak itt olyan rigadók is, melyek kivétel

nélkül nőkből tevődnek össze. Nincs bennük férfi, csak éppen a brigádvezető. Állítólag nincs olyan asszony, aki alkalmas erre a posztra, mert itt még ma is az a régi, hamis előítélet él és hat, hogy a nők születésük-nél, szellemi képességeiknél fogva sem alkalmasak a vezetésre. A tsz-ben sokat hallottam többek között Laczi Mihálynéről. Ő csak munkacsoportvezető. Gyakorlatilag azonban ő irányítja az egész brigádot. Sokkal többet van az emberek között, s jobban is hallgatnak rá, mint a brigádvezetőre, aki egyébként férfi. S tisztára az a látszata a dolagnak, hogy Laczi Mihályné egyszerűen csak azért nem lett hivatalosan is brigádvezető, mert nőnek, asszonynak született.

Sok-sok panasz hangzik el itt naponta amiatt is, hogy az olyan könnyebb munkákat, melyekben több egységet lehet szerezni, mindig a férfiak hajtják el az asszonyok előtt. Csak az a munka az asszonyoké, amit a férfiak nem hajlandók megcsinálni.

Rossz egyenjogúsági „mérce”

Ha néha mégis szóba kerül a tsz-ben a sokat vitatott női egyenjogúság, a leghangosabb férfiak gyakran így kiabálnak: erről csak akkor beszélhetünk, ha majd az asszonyok is szákolnak, meg fűvet kaszálnak. Az asszonyok kevésbé érzik, hogy ez a szép, nagy gazdaság tulajdonképpen az övék is. Hiszen nemigen szólhatnak bele semmibe, nem dönten a szavuk. Kisebbségben vannak a szövetkezet küldöttközgyűlésében is. A 110 küldött között — kik az egész tagság nevében határozhatnak — csak 33 asszony van, holott legalább 65—70 százalékos többség illetné meg őket.

Beszélgettem az asszonyok helyzetéről Dér Imrével, a tsz mezőgazdászával is. Talán ő volt az egyedüli, aki azon a véleményen volt, hogy az asszonyoknak igazuk van. Megígérte, hogy jövőre már — legalábbis a kertészet dolgozóit — munkaegységek helyett teljesítményük arányában havonta készpénzzel fizetik.

Segítség kellene!

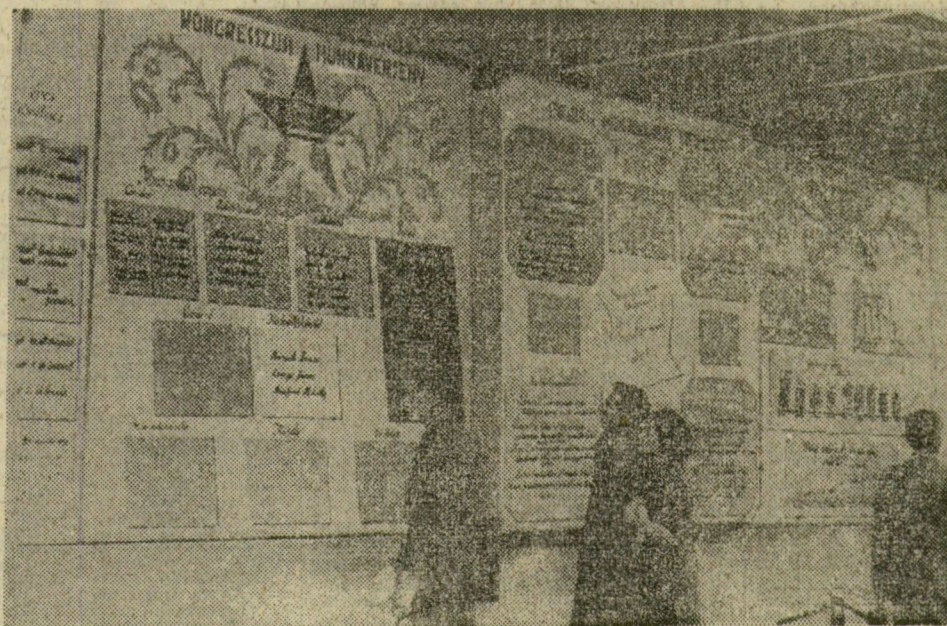
Gál Jánosné és Király Imréné többgyermekes anyák tették szóvá, hogy kevés a faluban a napközis bölcsőde. Bizony gyakran megcsúsznak a reggeltől estig is magukra kell hagyni az apróságokat. Igaz, nem könnyű egyik napról a másikra szép, ragyogó szövetkezeti bölcsődéket berendezni, de ha az asszonyok nemcsak a munkának, hanem a vezetésnek is részesei lennének, akkor bizonyára ez a kérdés sem lenne olyan huszadrangú, mint így. Az is igaz, hogy ezek az asszonyok családi

és társadalmi helyzetüknél fogva jelenleg nem rendelkeznek olyan vezetői képességekkel, mint a legtapasztaltabb férfiak. De ezen is lehet segíteni. Módot kell nyújtani minél több asszonynak arra, hogy a munka mellett tanulásra is legyen ideje. Ebben segíthetnének például a mosógépek is.

Van itt sok idős asszony is, aki már könnyebb munkát szeretne magának. Ezzel kapcsolatban felvetődött már egy nem is éppen rossz gondolat. A helyzeti háziipari szövetkezetet egyesíteni kellene a »Tisztáj«-jal. Sok-sok egészséges, fiatal munkaező veszi itt el a könnyebb munkát az idősök, betegek előtt. Természetesen az egyesítéshez az is szükséges, hogy a tsz-ben is legalább annyi legyen a jövedelem, mint a háziiparban. Bizonnyos azonban, hogy ez az idő sincs már messze. Amint fejlődik, erősödik a közösség, úgy válik majd egyre szebbé a tápéi asszonyok élete is.

Csepi József

A pártkongresszus tiszteletére

(Somogyiné felv.)

Hónapok óta versenyeznek az Újszegedi Kender-, Lenszövő Vállalat üzemrészei. A vállalat vezetősége külön jutalmazza a legjobb üzemrészeket. E nemes vetélkedést a munkások a kiváló üzemrész címért folyó versenynek nevezik. Havonként értékelik a versenyt, amelyet az üzemben »közírré« tesznek. Igen nagy a népszerűsége a néhány hete elkészült új, modern, tetszetős kivitelű üzemi versenytáblának. A gyár kapuja mellett levő nagy szövőcsarnok falán helyezték el a központi versenytáblát. Minden üzemrészben vannak hasonló versenytáblák, amelyeken rendszeresen közlik az üzemrészek és a szocialista brigádok versenyének helyzetét is

Régi munkás, új gép

Régi munkás, új gép. Viszonylagos fogalom mind a kettő. Mert lám, itt van Horváth István is, a bútorgyár szakmunkása, akit nyugodtan mondhatunk régi dolgozónak, holott még csak nem is középkorú. S a gépe sem új már tulajdonképpen, több mint egy éves.

A példa mégis jó. Tizenegy éve dolgozik az üzemben Horváth István, s évekig végezte azt a munkát, amelyet most a gépe. S ha húsz évvel ezelőtt kezdte volna, akkor is úgy csinálna, ahogy az utóbbi esztendő kivételével mindig is csinálta: a kézi enyvezést, a kézi préselést.

Mert azelőtt mindig kézzel kenték fel az enyvet a bútortalpra, furnérra, s aztán betették a bakba, s hatalmas kulcsokkal szorították össze.

Allandóan bedagadt az ember tenyere ettől a munkától, s a karját is alig bírta emelni. Nagyon nehéz volt, s mégis lassan haladt. Legfeljebb, ha kétszáz négyzetméter furnért enyveztek naponta, s amikor még glutinnal ragasztottunk egy egész nap, később, amikor már műgyantával, négy óra kellett a száradáshoz.

Azután megérkezett a »hatelemes« német hidraulikus présgép. Horváth Istvánt bízták meg a kezelésével.

Ha már a teljesítményről volt szó, elmondom még, hogy most naponta 700—750 négyzetméter furnért enyvezünk, s mindössze hét perc kell a száradáshoz. Az enyvelhordást is gép végzi, csak a beállítás a mi dolgunk.

Az is tudomány. — Volt időnk és módunk megtanulni a gépek kezelésének minden csínyját-bínyját. A tanítást már a német szerelő elkezdte, folytatták a gyár műszaki vezetői, s a tapasztalatsere-utazások fejezték be. Jártunk Győrben, voltunk az Újpesti Asztaloságyárban, az Otthon és a Duna bútorgyárakban, mert ezeken a helyeken már korábban üzembe helyeztek hasonló préseket. Úgy belejöttünk a tudományba, hogy a Csongrádi Bútorgyár dolgozóit már mi segítettük a fogások elsajátításában.

Bonyolult a gép kezelése? — Nem, csak úgy gondolom, érzék kell hozzá. A be-

indítás könnyű, de a nyomasztóállásnál már nagyon kell vigyázni.

— És szeretni kell, gondozni. Akkor jó, ha a gép kívül, belül ragyog. Nem is volt még vele soha semmi féle baj, mióta felszerelték.

A hidraulikus présgép kezelője, Horváth István és társai tudják jól, hogy az egész üzem körülne bajba, ha ez a gép egyszer elromlana. A régi módú kézi préseléssel ugyanis már nem is bírnák fedezni az üzem folyamatos termeléséhez szükséges bútortalap mennyiséget.

De éppen ezért bízták ezt a kényes berendezést Horváthra, mert tudják róla, hogy jó szakember, tanulékony régi munkás — a Faipari Tudományos Egyesület

előadásainak is lelkes látogatója —, képes az eddigieknél nagyobb feladatok ellátására is.

Mindenképpen elégedett vagyok — mondja. — A megbecsülés nagyon jó érzés. Hogy mást ne említsek, körülbelül kétszáz forinttal több a fizetésem is, mióta ezzel a kifizető géppel dolgozom. S a két munka, a régi meg a mostani szinte össze sem hasonlítható. A kézi présen fáradságos kenyérkereset volt, nem öröm. Látszik az arcan, hogy nem túloz, valóban örül. Mert tudja és akarja értékelni a különbséget, hiszen csak a gép új, ő nem. És Horváth István nem az egyetlen a bútorgyárban, sőt nemcsak a bútorgyárban vannak régi munkások és új gépek.

Fehér Kálmán

A városi tanács elfogadta az 1963. évi tervjavaslatot

(Folytatás az 1. oldalról.)

a városnak, lakóinak érdekében szolgálja. A munkaező helyzetéről, valamint az idegenforgalom kérdéseiről beszélt Czifra Pál. Vincze Zoltán a Köztisztviselői Vállalati kapcsolatos kérdéseiről, Bárdos Miklós pedig a gőz- és partfürdő, valamint az idegenforgalom helyzetéről, az ezekkel kapcsolatos tennivalókról beszélt. Lovási Imre, Újszeged külső részének helyzetéről számolt be, s kérte, a lehetőség szerint e távoli településnek is biztosítsanak majd a későbbiek során napközit, óvodát.

Arvai József, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese a város jelenlegi helyzetét, fejlődését a tervjavaslat tükrében elemezte. Beszélt arról, hogy növekszik Szeged lakossága, s a többi között ez is indokolja, hogy korszerűsítsük a vízellátást, a gázszolgáltatást stb. Javasolta, hogy a tanács kérje a kormánytól, adjon további anyagi segítséget az új telepítések alapközművesítéséhez. Végül egészségügyi kérdésekről, valamint Szeged fürdőváros jellegéről, az ezzel összefüggő feladatokról beszélt. Zombori János a lakossági szolgáltatásokról, Nagy István pedig a tervjavaslat jelentőségéről szólt.

A vitában felmerült kérdésekre dr. Kálmár Ferenc, a városi tanács tervosztályának vezetője válaszolt. Ezután a tanácsülés a vitában elhangzott javaslatok

figyelembevételével elfogadta a város 1963. évi tervjavaslatát. Ezt jóváhagyásra a Minisztertanácshoz terjesztik fel. A döntés után lapunkban részletesen ismertetjük majd az elfogadott tervet.)

Erősíteni a tömegkapcsolatokat

Tárgyalta a városi tanács a III. kerületi tanács munkáját, amely általában pozitív eredményes. Biczó György, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke egyebek között hangoztatta a tanácsok növekvő szerepét. Megállapította, hogy szükséges szélesíteni a szocialista demokráciát. Fontos, hogy a tanácsok tovább erősítsék kapcsolataikat a dolgozó néppel. Szólt a vezetés javításának szükségességéről, majd hangsúlyozta, hogy a városi tanács osztályainak a helyszínen még nagyobb segítséget kell adniuk a kerületi tanácsoknak.

Az előterjesztések során három tanácsi társadalmi ösztöndíj ügyében is döntöttek. A tanácsülés elfogadta, hogy Kónya Antal a műszaki egyetem gépészmérnöki karán, Lelkes Béla a műszaki egyetem építész-mérnöki karán és Schey Mária a József Attila Tudományegyetem természet-tudományi karának vegyészeti szakán tanácsi társadalmi ösztöndíjjal végezze tanulmányait.

A három tanácsi társa-

Szegeden ülésezett az Akadémia növénytermesztési bizottsága

A Magyar Tudományos Akadémia Növénytermesztési Bizottsága tegnap Szegeden tartotta ülését a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet újszegedi, alsó Tiszaparti székházában. Az intézetet dr. Fürgeteg Sándor igazgató mutatta be a vendégeknek. Ezután a Tudományos Akadémia képviselői meghallgatták a növénytermesztési, növénynevelési, kertészeti, talajjavítási és üzemgazdasági osztály vezetőinek beszámolóját a kutatómunkáról és az elért eredményekről. A bizottság elismerését fejezte ki az intézet tudományos kollektívájának munkásságával kapcsolatban, és sok hasznos tanácsot adott az intézet sora következő feladatainak végrehajtásához.

dalmi ösztöndíjast bemutatták a tanácsülés résztvevőinek.

Interpellációk, bejelentések

Végül interpellációkra, bejelentésekre került sor. Gazdag János az emeletré-építésekkel kapcsolatos kérdésekre kért választ. Mihály József a közlekedési balesetek elkerülésének elősegítésére javasolta, hogy a tanács közlekedési osztálya a rendőrség közlekedésszabályozási szakembereivel együtt tartson előadásokat a közlekedési szabályok megtartásának fontosságáról az üzemekben, intézményekben. Bíte Vince a Véndéglátó Vállalat éttermeiben és üzleteiben levő kiszolgálást tette szóvá. Hiba, hogy néhány úgynevezett I. osztályú étteremben a kiszolgálás színvonala nem felel meg a követelményeknek. Peták József a kislakások építési akcióval kapcsolatban kérte, hogy a bontott anyagokra nagyobb gondot fordítsanak, ellenőrizzék a bontott anyagok elosztását. Kifogásolta, hogy amikor zárásakor az üzleteket tisztítják, a padozat felmosása után visszamaradó vizet több helyen kisöprik az utcára.

Az interpellációk, bejelentések nyomán, ahol ez szükséges, az illetékesek intézkednek. Különböző bizottsági vizsgálatok majd felül a sütdék munkáját, hogy ezzel is segítsék a kenyér-minőségének javítását.

Az új színiévad első bemutatói

Tegnap este az Ivan Szuzanyin diszeloadásával megkezdődött az új színházi évad Szegedi Nemzeti Színházán. Az új évad első bemutatója ma lesz: Nemeth Ászló Az utazás című hármfelvonásos vígjátékát adik elő a színház művészei ersényi Ida rendezésében. Főbb szerepekben Kormos ajos, Radnóthy Éva, Simon rika, Környei Oszkár, Kályi István, Mentés József, atona András, Kovács János, Kátay Endre, Mécs Kály, Gémesi Imre, Király evente játszik. Vasárnap este a Kamaraínházban Magyarországon őszir mutatják be a híres ancia író, Marcel Achard z ostoba lány című három-

felvonásos bűnügyi vígjátékát, amelyben szerepel Földi Teri, Várady Szabolcs, Mécs József, Págyoni Nándor, Miklós Klára, Jászai László, Csikos Gábor, Harmaczi József. E vígjátékkal mutatkozik be mint rendező Nagy György, mint díszlettervező Kaunitz Ervin, s a prózai együttes két új tagja, Csikos Gábor és Harmaczi József.

Az új évadban a színház látogató közönség régi óhaja is megvalósul: az előadásokat minden esetben pontosan a kitűzött időpontban kezdik meg, várakozási idő nélkül, hogy az előadások végethervél a város távolabbi részén lakók le ne kessék a közlekedési eszközöket,